แนวคิดของกลุ่มบุคคลในภาครัฐ ภาควิชาชีพ และภาคประชาชน เกี่ยวกับมาตรการเฝ้าระวังสื่อหนังสือพิมพ์

นางสาว ชื่นกมล สุวรรณโชติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์ ภาควิชาวารสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2540 ISBN 974-638-303-5 ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE GOVERNMENT OFFICERS', PROFESSIONAL AND PUBLIC PRECEPTS OF THE SURVEILLANCE ON THE PRESS

Miss Chunkamon Suwannachote

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in Journalism

Department of Journalism

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-638-303-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ แนวลิดของกลุ่มบุลลลในภาครัฐ ภาควิชาชีพ และภาคประชาชน
เกี่ยวกับมาตรการเฝ้าระวังสื่อหนังสือพิมพ์
โดย นางสาว ชื่นกมล สุวรรณโชติ
ภาควิชา วารสารสนเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ สุกัญญา สุดบรรทัด

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ภิการ ภิสโม ประธานกรรมการ
(คร. ควงกมล ชาติประเสริฐ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(ศาสตราจารย์ สุกัญญา สุดบรรทัค)

(รองศาสตราจารย์ คร. พีระ จิรโสภณ)

ขึ้นกมล สุวรรณโชติ : แนวคิดของกลุ่มบุคคลในภาครัฐ ภาควิชาชีพ และภาคประชาชน เกี่ยวกับมาตรการเฝ้าระวังสื่อหนังสือพิมพ์ (THE GOVERNMENT OFFICERS', PROFESSIONAL AND PUBLIC PRECEPTS OF THE SURVEILLANCE ON THE PRESS) อ.ที่ปรึกษา : ส.สกัญญา สุดบรรทัด, 258 หน้า, ISBN 974-638-303-5.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวคิดของกลุ่มบุคคลในภาครัฐ ภาควิชาชีพ และภาค
ประชาชนเกี่ยวกับมาตรการเฝ้าระวังสื่อหนังสือพิมพ์ โดยเน้นศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง "แนวคิด
เชิงอำนาจ" ของบุคคล กับแนวคิดของบุคคลเกี่ยวกับมาตรการเฝ้าระวังสื่อหนังสือพิมพ์ กลุ่มตัวอย่าง
ที่ศึกษาแบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ อันได้แก่ ภาครัฐ ภาควิชาชีพ และภาคประชาชน โดยภาคประชาชนแบ่ง
กลุ่มย่อยเป็น กลุ่มบิดา-มารดา กลุ่มครู-อาจารย์ และกลุ่มนักเรียน-นักศึกษา รวมทั้งหมด 200 คน
โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล คือ แบบส้มภาษณ์รายบุคคล (Individual Interview) ประกอบไปด้วย คำถาม
เกี่ยวกับลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ แบบวัดพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน แบบวัด
ลักษณะอำนาจนิยม แบบวัดแนวคิดเกี่ยวกับมาตรการเฝ้าระวังสื่อหนังสือพิมพ์ และแบบวัดความคิดเห็น
เกี่ยวกับการเสนอข่าวของสื่อหนังสือพิมพ์ ส่วนการวิเคราะห์ใช้การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์
ความแปรปรวนแบบทางเดียว การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างคู่ด้วยวิธี T-Method ของ
Tukey การทดสอบโดยค่า t-test และการหาค่าส้มประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) บุคคลมีแนวคิดเชิงอำนาจแตกต่างกันตามลักษณะของกลุ่ม อายุ และ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2) บุคคลมีแนวคิดเกี่ยวกับ มาตรการเผ้าระวังสื่อหนังสือพิมพ์แตกต่างกันตามลักษณะของกลุ่ม และพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจาก สื่อมวลชนทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ตัวแปรอื่น ๆ ไม่มีผลให้บุคคลมีแนวคิดเกี่ยวกับมาตรการ เผ้าระวังสื่อหนังสือพิมพ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 3) บุคคลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเสนอข่าวของ สื่อหนังสือพิมพ์ แตกต่างกันตามลักษณะทางด้านเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ตัวแปรอื่น ๆ ไม่มีผลให้บุคคลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเสนอข่าวของสื่อหนังสือพิมพ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติโดยพบว่าผู้ที่มีแนวคิดเชิงอำนาจอยู่ในระดับสูง กัจะมีแนวคิดเกี่ยวกับมาตรการเผ้าระวังสื่อ หนังสือพิมพ์ที่โน้มเอียงไปในทางอำนาจนิยมสูงด้วย 5) แนวคิดเชิงอำนาจของบุคคล ไม่มีความสัมพันธ์ กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเสนอข่าวของสื่อหนังสือพิมพ์ ทั้งในด้านการทำหน้าที่เสนอข่าวสารในบัจจุบัน และในด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณและการคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรม

กาควิชาวารสารสนเทศ	ลายมือชื่อนิสิต นีนกมา สารรถโชติ
สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา <u>25.40</u>	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

##C750043 : MAJOR JOURNALISM

KEY WORD: SURVEILLANCE ON THE PRESS/AUTHORITARIAN PERSPECTIVE

CHUNKAMON SUWANNACHOTE: THE GOVERNMENT OFFICERS', PROFESSIONAL AND PUBLIC PRECEPTS OF THE SURVEILLANCE ON THE PRESS. THESIS ADVISOR:

PROF. SUKANYA SUDBANTHAD. 258 PP. ISBN 974-638-303-5.

The main purpose of this research was to study the relationship between people's authoritarian perspective and their precepts of the surveillance on the press. With the purposive sampling technique, 200 people were selected to be the sample divided into 3 groups: Government officers', Professional and the Public. The public was subdivided into parents, teachers and students. The questionairs designed for data gathering consisted of the questions about respondents' demographic information and the attitude rating scale of their exposure to the mass media, of their authoritarian characteristics, of their precepts of the surveillance on the press, and of their opinions about the press performance. Finally, data analysis was presented in a form of percentage, mean, one-way analysis of variance (one-way ANOVA), t-test, test of mean difference by t-method, and the Pearson Product Moment of Correlation.

The results indicated that 1) the authoritarian precepts were significantly different according to group types, age and the exposure to the mass media, 2) the precepts of the surveillance on the press were significantly different according to group types and the exposure to the mass media, other factors did not have significantly different effects of the precepts of the surveillance on the press, 3) the opinions about the press performance were significantly different according to sex, other factors did not have significantly different effects of the opinions about the press performance, 4) the authoritarian precepts were significantly correlated to the surveillance precepts, ones who expressed the high authoritarian perspective would show the high surveillance on the press, 5) the authoritarian precepts were not associated with the opinions about performance in terms of both present performance and the press responsibilities for codes of ethics and for social and cultural effects.

ภาควิชา	ลายมือชื่อนิสิต ชื่นภมล ส่วรรณิชติ
สาขาวิชา การหนังสือพิมพ์	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 🎞
ปีการศึกษา 2540	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ศาสตราจารย์ สุกัญญา สุดบรรทัด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ต่างๆ รวมทั้งสละเวลาช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาดในงานวิจัยมาด้วยดีตลอด นอกจากนี้ การทำวิจัยนี้ยังได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก คร.ควงกมล ชาติประเสริฐ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ คร.พีระ จิรโสภณ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาสารสนเทศทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ต่างๆ จนกระทั่งผู้วิจัยสามารถทำการวิจัยสำเร็จลงได้

ขอขอบพระคุณสมาคมนักข่าวแห่งประเทศ ไทย ไว้อย่างสูงที่กรุณาให้ทุนสนับสนุน การทำวิจัยครั้งนี้ นอกจากนี้ทุนการวิจัยบางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของ บัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงาน เพื่อนๆทุกคน พื่ๆน้องๆ ที่ให้ความช่วยเหลือและร่วมเป็น กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ "บิคา" และ "มารคา" ที่ได้สนับสนุนในด้าน การเงิน ให้กำลังใจ ความเข้าใจ และทุกสิ่งทุกอย่างแก่ผู้วิจัยอย่างดียิ่งตลอดมาจนสำเร็จ

> คั่วยความขอบคุณอย่างสูง ผู้วิจัย

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	
กิตติกรรมประกาศ	
สารบัญ	
สารบัญตาราง	
บทที่	
1 บทน้ำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	
ปัญหานำการวิจัย	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	
ขอบเขตของการวิจัย	
สมมติฐานการวิจัย	
นิยามศัพท์	
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	
กรอบแนวคิดในงานวิจัย	
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมสื่อมวลชน	
- แนวคิดเรื่องการควบคุมสื่อมวลชน	
- ทฤษฎีเชิงบรรทัคฐานของสื่อมวลชน	
- แนวคิดเรื่องการควบคุมทางสังคมและบรรทัดฐาน ^เ	ทางสังคม
แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะอำนาจนิยม	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
3 ระเบียบวิธีวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมล	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
การเก็บรวบรวมข้อมูล	74
สถิติที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล	75
4 ผลการวิจัย	77
1. การวิเคราะห์ลักษณะเบื้องต้นและข้อมูลทั่วไป	78
- การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	78
- การวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับมาตรการเฝ้าระวังสื่อหนังสือพิมพ์ของ	
บุคคลในภาครัฐ ภาควิชาชีพและภาคประชาชน	84
- การวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคคลในภาครัฐ ภาควิชาชีพ	
และภาคประชาชน เกี่ยวกับการเสนอข่าวของสื่อหนังสือพิมพ์	92
- การวิเคราะห์แนวคิดเชิงอำนาจของกลุ่มบุคคลในภาครัฐ ภาควิชาชีพ	
และภาคประชาชน	96
2. การทดสอบสมมติฐาน	103
- ผลการทคสอบสมมติฐานข้อ 1	103
- ผลการทคสอบสมมติฐานข้อ 2	113
- ผลการทคสอบสมมติฐานข้อ 3	138
- ผลการทคสอบสมมติฐานข้อ 4	166
- ผลการทดสอบสมมติฐานข้อ 5	169
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	175
สรุปผลการวิจัยทั่วไป	176
สรุปผลการทคสอบสมมติฐาน	180
อภิปรายผล	198
ปัญหาและข้อเสนอแนะ	209
รายการอ้างอิง	212
ภาคผนวก	219
ประวัติผู้เขียน	258

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง	ที่	
1	แสคงลักษณะและจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง	79
2	แสดงอายุ และระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง	81
3	แสคงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของกลุ่มตัวอย่าง	82
4	แสคงการเปิดรับข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์ของกลุ่มตัวอย่าง	83
5	แสคงระคับความสนใจของกลุ่มตัวอย่างต่อข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์	84
6	แสคงแนวคิดเกี่ยวกับมาตรการเฝ้าระวังสื่อหนังสือพิมพ์ของบุคคลในภาครัฐ	
	ภาควิชาชีพ และภาคประชาชน (ภาพรวม)	85
7	แสคงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับบทบาทในการควบคุม	
	หนังสือพิมพ์	89
8	แสคงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเสนอข่าวของสื่อหนังสือพิมพ์ ในค้านการ	
	ทำหน้าที่เสนอข่าวสารในปัจจุบัน	93
9	แสคงความคิดเห็นของบุคคลเกี่ยวกับการเสนอข่าวของสื่อหนังสือพิมพ์	
	ในด้านความรับผิดชอบต่อจรรยาบรรณ และการคำนึงถึงผลกระทบต่อ	
	สังคมและวัฒนธรรม	95
10	แสคงแนวคิดเชิงอำนาจของบุคคล 3 กลุ่มในภาพรวม	100
11	แสคงแนวคิคเชิงอำนาจของบุคคลในภาครัฐ ภาควิชาชีพ	
	และภาคประชาชน	104
12	แสคงผลการทคสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มกับแนวคิดเชิงอำนาจ	
	ของบุคคล	107
13	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศกับแนวคิดเชิงอำนาจ	
	ของบุคคล	108
14	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างอายุกับแนวคิดเชิงอำนาจ	
	ของบุคคล	109
15	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษา	
	กับแนวคิดเชิงอำนาจของบุคคล	111

สารบัญตาราง (ต่อ)

การาง	ที่
16	แสคงผลการทคสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร
	จากสื่อมวลชนกับแนวคิดเชิงอำนาจของบุคคล
17	แสคงผลการทคสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มบุคคลในภาคต่างๆ
	ในเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับมาตรการเฝ้าระวังสื่อหนังสือพิมพ์
18	แสคงผลการทคสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มบุคคลในภาครัฐ
	ภาควิชาชีพ และภาคประชาชนในเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับมาตรการเฝ้าระวัง
	สื่อหนังสือพิมพ์
19	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศกับแนวคิดเกี่ยวกับ
	มาตรการเฝ้าระวังสื่อหนังสือพิมพ์
20	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างอายุกับแนวคิดเกี่ยวกับ
	มาตรการเฝ้าระวังสื่อหนังสือพิมพ์
21	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับแนวคิด
	เกี่ยวกับมาตรการเฝ้าระวังสื่อหนังสือพิมพ์
22	แสคงผลการทคสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับ
	ข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์ของบุคคลกับแนวคิดเกี่ยวกับมาตรการ
	เฝ้าระวังสื่อหนังสือพิมพ์
23	แสคงผลการทคสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับ
	ข่าวสารจากสื่อมวลชนทั่วไปกับแนวคิดเกี่ยวกับมาตรการเฝ้าระวัง
	สื่อหนังสือพิมพ์
24	แสดงผลการทคสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มกับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
	การทำหน้าที่เสนอข่าวสารของสื่อหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน
25	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มกับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
	จรรยาบรรณและการคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมของ
	สื่อหนังสือพิมพ์
26	แสดงผลการทคสอบความแตกต่างระหว่างเพศกับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
	การทำหน้าที่เสนอข่าวสารของสื่อหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน

สารบัญตาราง (ต่อ)

		•
ตาราง	ที่	
27	'' แสคงผลการทคสอบความแตกต่างระหว่างเพศกับความคิคเห็นเกี่ยวกับ	
	จรรยาบรรณและการคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมของ	
	สื่อหนังสือพิมพ์	
28	แสดงผลการทคสอบความแตกต่างระหว่างอายุกับความกิดเห็นเกี่ยวกับ	
20	การทำหน้าที่เสนอข่าวสารของสื่อหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน	
29	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างอายุกับความคิดเห็นเกี่ยวกับ	
2)	จรรยาบรรณและการคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมของ	
	สื่อหนังสือพิมพ์	
30	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับความคิดเห็น	
30	เกี่ยวกับการทำหน้าที่เสนอข่าวสารของสื่อหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน	
31	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับการศึกษากับความคิดเห็น	
51	เกี่ยวกับจรรยาบรรณและการคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและ	
	วัฒนธรรมของสื่อหนังสือพิมพ์	
32	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร	
32	จากสื่อหนังสือพิมพ์ของบุคคลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำหน้าที่เสนอ	
	ข่าวสารของสื่อหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน	
33	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อ	
33	หนังสือพิมพ์ของบุคคลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณและการคำนึง	
	ถึงผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมของสื่อหนังสือพิมพ์	
2.4	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจาก	
34	สื่อมวลชนทั่วไปกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำหน้าที่เสนอข่าวสารของสื่อ	
	หนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน	
35	แสดงผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจาก	
	สื่อมวลชนทั่วไปของบุคคลกับความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณและการ	
	คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรมของสื่อหนังสือพิมพ์	

สารบัญตาราง (ต่อ)

			หน้า
ภา	เรางที่		
	36	แสคงผลการทคสอบความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเชิงอำนาจของบุคคล	
		กับแนวคิดเกี่ยวกับมาตรการเฝ้าระวังสื่อหนังสือพิมพ์	167
	37	แสดงผลการทคสอบความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเชิงอำนาจของบุคคล	
		กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำหน้าที่เสนอข่าวสารของสื่อหนังสือพิมพ์	
		ในปัจจุบัน	170
	38	แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเชิงอำนาจของบุคคล	
		กับความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณและการคำนึงถึงผลกระทบ	
		ต่อสังคมและวัฒนธรรมของสื่อหนังสือพิมพ์	172